

Startnotitie Programma Strand

Portefeuille(houder): Marco Wieseahn

Opsteller/afdeling: Isabel Gerritsen / RO

Kenmerk: Z25 204593

Datum: 4 februari 2025

1. Onderwerp

Plan van aanpak Programma Strand

2. Aanleiding *(herkomst onderwerp)*

Ruim vijftien jaar na het vaststellen van het huidige strandbeleid, zijn er verschillende ontwikkelingen die niet meer passen binnen dit beleid. Vergeleken met vijftien jaar geleden lijkt het bezoekgedrag veranderend. De nadruk ligt op kortere verblijven en latere komst op het strand. Openbare toegankelijkheid en natuurbeleving wordt belangrijker, en paviljoens worden groter, duurzamer en functioneler. De overnachtingsfaciliteiten op de stranden en extremere sporten zoals kitesurfen nemen in populariteit toe. Daarbovenop wordt verwacht dat de toeristische druk het komende decennium groter wordt.

In 2024 werd het strandbeleid geëvalueerd om te kijken in hoeverre dit beleid nog actueel is, wat er werkt en wat niet. De uitkomsten hiervan dienen als input voor een nieuw strandbeleid. Deze startnotitie geeft de gemeenteraad richting voor het opstellen van een nieuw, integraal "Omgevingsprogramma Strand".

3. Maatschappelijk vraagstuk *(probleem)*

Verouderd beleid kan ontwikkelingen afremmen en onzekerheid creëren. Het actualiseren van het beleid maakt het mogelijk om beter in te spelen op veranderingen en de behoeften van stakeholders. In 2024 werd een evaluatie uitgevoerd om sterke- en verbeterpunten te identificeren, die als basis dienen voor richtlijnen in het nieuwe Programma Strand. De waarden en visie voor de stranden van de gemeente Bergen, vastgelegd in de omgevingsvisie, worden hierbij gehanteerd.

4. Doel *(beoogd maatschappelijk effect/wat willen we bereiken)*

Het doel van het Programma Strand is om een uitnodigende strandbeleving te bieden door in te spelen op ontwikkelingen en beter tegemoet te komen aan de behoeften en verwachtingen van bezoekers, inwoners en stakeholders. Doel is hierbij om een nieuw (of hersteld) evenwicht tussen economie, recreatie, kustveiligheid en natuur te definiëren. Zoals in de omgevingsvisie 2023 opgenomen als één van de kernprincipes we doen dit samen; de gemeente met haar inwoners, instellingen, ketenpartners en ondernemers. Samen bereiken we meer dan alleen.

5. Afbakening *(waar gaat het niet over)*

Het Programma Strand heeft betrekking op de stranden van de Gemeente Bergen: Camperduin, Hargen aan Zee, Schoorl aan Zee, Bergen aan Zee, Egmond aan Zee en Egmond-Binnen. Het gaat over het beheer en de inrichting van de stranden in de gemeente, met aandacht voor zowel de fysieke ruimte als de activiteiten die daar plaatsvinden. Ruimtelijk gezien betekent dit het gebied dat ligt tussen de laagwaterlijn plus de recreatiezone in zee tot aan de duinvoet (zeezijde) inclusief de duinovergangen.

Er zijn verschillende beleidsstukken die invloed hebben op het Programma Strand en waarmee rekening moet worden gehouden bij het opstellen van nieuw beleid. Deze documenten moeten elkaar ondersteunen en niet tegenwerken. Enkele relevante beleidsstukken, waarvan sommige binnenkort worden herzien, zijn:

- Het omgevingsplan;
- De visie toerisme en recreatie regio Alkmaar 2025-2035;
- Het mobiliteitsplan 2024;
- De omgevingsvisie 2023;
- De horeca nota Gastvrij Bergen 2018-2021 en de beoogde herziening ervan;
- De uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024-2027;
- De Algemene Plaatselijke Verordening 2023 en;
- De economische visie Bergen 2016 - 2030

Goede afstemming tussen de verschillende beleidsterreinen wordt geborgd via een interne projectgroep. Na het vaststellen van het Programma Strand kunnen er beleidswijzigingen plaatsvinden die ervoor zorgen dat regels in andere beleidsdocumenten aangepast moeten worden, zoals in de Algemene Plaatselijke Verordening en het Omgevingsplan. Deze wijzigingen en wat voor impact dit met zich meebrengt wordt meegenomen in het uitvoeringsprogramma.

6. Uitgangspunten *(richting geven voor het te maken beleid)*

Bij het schrijven van het Programma Strand wordt rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

- **Leer van andere kustgemeenten:** Onderzoek hoe andere gemeenten omgaan met trends en ontwikkelingen en welke oplossingen zij bieden.
- **Baseer gesprekken op feiten:** Betrokkenheid kan soms leiden tot discussies op basis van sentimenten. Feitelijke kennis is essentieel voor goede afwegingen, vooral over natuur en kustbescherming.
- **Maak keuzes en monitor:** Soms staan belangen tegenover elkaar, wat vraagt om bestuurlijke afwegingen. Het is belangrijk om keuzes goed te onderbouwen en te blijven monitoren.
- **Participatie:** Het nieuwe beleid wordt samen met burgers, verenigingen, bedrijven en overheden ontwikkeld om een breed gedragen strandbeleving te creëren.

7. Wettelijke kaders

Hoge relevantie, raakt het strand direct:

- Algemene Plaatselijke Verordening
- Omgevingswet:
 - o Omgevingsplan Gemeente Bergen NH (Gemeente)

- o Omgevingsverordening NH2022 (Provincie)
- o Waterschapsverordening HHNK (Waterschap)

Lagere relevantie, raakt het strand indirect:

- Wet Natuurbescherming
- Waterwet
- Wet op de strandvonderij
- Visserijwet 1963

8. Kaders raad *(raadsakkoord, begroting, eerder vastgesteld beleid)*

De Programmabegroting 2025-2028 vermeldt dat het strandbeleid wordt vernieuwd voor een heldere toekomstvisie. De kaders op hoofdlijnen zijn al vastgesteld door de gemeenteraad in de Omgevingsvisie Bergen NH (2023). Hierin staan de waarden, de visie en de speerpunten van de stranden van de gemeente Bergen.

9a. Procesaanpak: kosten *(wat mag het kosten)*

Er is €50.000,- begroot voor het actualiseren van het strandbeleid. Het schrijfwerk wordt voornamelijk door de ambtelijke organisatie uitgevoerd, met ondersteuning van een ervaren inhuurkracht als sparringpartner en expert. Deze helpt bij de hoofdlijnen en interactieve onderdelen, waaronder het voorbereiden van presentaties en begeleiden van bijeenkomsten.

Daarnaast kan een extern bureau assisteren bij data verzamelen, onderzoek naar trends in recreatie en toerisme, en de vormgeving van de strandnota.

9b. Procesaanpak: planning *(tot en met besluitvorming, inclusief momenten raadsbehandeling via BOB model)*

17-01-2025:	Aanlevering evaluatie van Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd
29-01-2025:	Deadline indienen startnotitie
04-02-2025:	College geeft definitieve startnotitie vrij voor besluitvorming raad
11-02-2025:	Agendacommissie
06-03-2025:	Raadsinformatieavond: presenteren evaluatie en startnotitie
13-03-2025:	Algemene Raadscommissie om oordeel te geven over de startnotitie
27-03-2025:	Raad voor vaststellen startnotitie
Feb-Apr 2025:	Start met de analyse op basis van beleidskaders en evaluatie en opstellen uitgangspunten per thema en participatieplan
08-04-2025:	College geeft analyse, uitgangspunten en participatieplan vrij voor oordeel
15-04-2025:	Agendacommissie
08-05-2025:	Raadsinformatieavond: presenteren analyse, uitgangspunten en wijze van participatie. Stakeholders kunnen inspreken
15-05-2025:	Algemene Raadscommissie om van gedachte te wisselen en oordeel te geven via mentimeter.



gemeente BERGEN

- Jun-Sep 2025: Verdiepen, wegen en toetsen onderdelen strandbeleid met stakeholders en uitwerken concept strandbeleid op basis van opgehaalde input.
- 07-10-2025: College geeft opgehaalde input vrij in eerste conceptrapport. Ter inzagelegging van 6 weken tot en met 18 november 2025.
- 03-12-2025: College geeft reactie op inspraak vrij aan de raad. Deze datum is afhankelijk van de hoeveelheid reacties. Hierna volgen een raadscommissie en daarna raadsbesluit begin 2026 voor het vaststellen Programma Strand.

9d: Procesaanpak: data information en monitoring

Wet -en regelgeving

(Welke wet -en regelgeving is er van toepassing binnen het traject (Wet Open Overheid (WOO), Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO))

De uitvoeringswet AVG is van toepassing op het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens in het participatietraject. De Wet Open Overheid wordt geborgd door transparantie in de aanpak.

9c: Procesaanpak: ambtelijke capaciteit

De deelnemers van de ambtelijke werkgroep zijn geïnformeerd dat het Programma Strand dit jaar wordt opgesteld en dat van hen wordt verwacht advies te geven binnen hun eigen vakgebied. De inhuurkracht (zie 9a) is de projectleider en bewaakt het proces. De beleidsmedewerker strand begeleidt de werkgroep, is aanspreekpunt voor de bestuurder en zorgt voor de betrokkenheid van de gemeenteraad.

De ambtelijke werkgroep bestaat uit:

- Inhuurkracht á 275 uur
- Adviseur strand á 540 uur
- Adviseur recreatie/toerisme á 5 - 10 uur
- Adviseur plan en projecten á 5 - 10 uur
- Adviseur omgevingsvergunningen á 5 - 10 uur
- Adviseur horeca-/APV vergunningen á 5 - 10 uur
- Strandbeheerder á 5 - 10 uur
- Gebiedsregisseurs á 5 - 10 uur
- Jurist á 5 - 10 uur
- Adviseur openbare orde veiligheid á 5 - 10 uur
- Adviseur handhaving á 5 - 10 uur
- Adviseur groen á 5 - 10 uur
- Adviseur duurzaamheid á 5 - 10 uur
- Communicatieadviseur á 5 - 10 uur

Het aantal uren verschilt per adviseur. Bovenstaande uren is een ruime schatting.

10: Acties *(wat gaan we daarvoor doen)*

Stap 1: Vorming opgave

We brengen de opgaven, beleidskaders en thema's in kaart om de inhoudelijke scope van het nieuwe strandbeleid af te bakenen. Dit resultaat vormt de analyse.

Stap 2: Uitgangspunten voor het nieuwe beleid

Na de analyse wordt er met de gemeenteraad van gedachten gewisseld. De input van de gemeenteraad gaat helpen in de gesprekken met ondernemers, partners en andere stakeholders.

Stap 3: Gesprek met stakeholders

De uitgangspunten worden verder besproken met stakeholders. Bij wijzigingen worden ze opnieuw getoetst. Bij gevoelige gesprekken zorgt een inhoudelijk expert ervoor dat gesprekken op basis van feiten worden gevoerd en niet op basis van emoties. Bij twijfel wordt een benchmark uitgevoerd.

Stap 4: Concept Programma Strand

Het concept wordt gepresenteerd en vervolgens besproken in het college. Bij goedkeuring volgt de inspraakprocedure. Is verdere uitwerking of verdieping nodig, dan worden bovenstaande stappen herhaald.

Stap 5: Conceptrapport aanleveren

Het conceptrapport wordt gedeeld met stakeholders via ikdenkmeewoverbergen.nl. Inspraakreacties worden verwerkt in een rapport.

Stap 6: Inspraak verwerken

Inspraakreacties leiden tot aanpassingen in het concept. Het eindproduct, het Omgevingsprogramma Strand, wordt aan de raad gepresenteerd en wordt vastgesteld. Aan het omgevingsprogramma verbonden is de vertaling van de ambities naar regelgeving en uitvoering. Duidelijk moet worden wat de uitvoeringstermijn hiervan is, hoe hoog het budget is, wie de verantwoordelijke partij is en welke partners betrokken moeten worden.

11a: Participatieniveau *(zie participatieverordening en –beleid)*

Evaluatie strandbeleid

Op 26 september 2024 heeft in overleg met gebiedsregisseurs en communicatie een participatieloket plaatsgevonden voor het evalueren van het strandbeleid. Het participatieniveau tijdens de evaluatie was 'meedenken': er werd informatie opgehaald bij verschillende stakeholders. Voor het betrekken van de juiste stakeholders hebben de gebiedsregisseurs en de beleidsmedewerker strand een overzicht gemaakt. De inwoners, bezoekers en stakeholders zijn betrokken via interviews, enquêtes en een bijeenkomst. Het participatieproces werd doorgelopen en bewaakt door Bureau Voor Ruimte en Vrije Tijd.

Programma Strand

Voor het tot stand komen van het Programma Strand vindt ook participatie plaats. Op 29 januari 2024 heeft hiervoor overleg met gebiedsregisseurs en communicatie



plaatsgevonden. Daarin is besproken dat de wijze van participatie afhankelijk is van de onderwerpen die besproken gaan worden. Aangezien de onderwerpen pas concreter zijn nadat de analyse heeft plaatsgevonden is het nog niet mogelijk een volledig participatieplan op te stellen. Het participatieplan wordt samen met de uitgave van de analyse en uitgangspunten op 8 april 2025 vrijgegeven door het college.

11b: Wie betrekken we en op welke wijze

Wie

Hieronder wordt weergegeven welke partijen worden betrokken en reeds zijn betrokken tijdens de evaluatie:

- Commerciële huurders – al dan niet vertegenwoordigd door de strandvereniging
- Reddingsbrigaden
- Boten- en visverenigingen
- Beroepsvissers
- Kampeerverenigingen
- Sportverenigingen
- Aannemers die werkzaamheden verrichten op het strand
- Hulpstrandvonders
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Rijkswaterstaat
- Politie
- PWN
- Staatsbosbeheer
- Stichting Landschap Noord-Holland – Het Groene Strand
- Stichtingen t.b.v. toegankelijkheid
- Stichting Bergen aan Zee
- BIZ'en
- Juttersvereniging
- Stichting Duinbehoud
- Beveiliging op het strand
- Provincie NH
- Dorpsraden (Bergen, Egmond en Camperduin)
- Paviljoens die niet op het strand staan, maar aan de strandafgang gevestigd zijn, zoals in Bergen aan het v.d. Wijckplein
- KNRM
- Inwoners van de gemeente Bergen
- Bezoekers van de stranden van de gemeente Bergen

Op welke wijze

De wijze waarop stakeholders betrokken worden bij de vorming van het Programma Strand hangt af van de gevoeligheid van de onderwerpen en wordt tijdens het proces vastgesteld. De betrokkenen worden in ieder geval uitgenodigd voor alle beeldvormende en oordeelsvormende avonden van de gemeenteraad. De betrokkenen hebben geen actieve rol op deze avonden, maar het staat hun uiteraard vrij om ook in te spreken. Tijdens de eerste beeldvormende avond krijgen ze een overzicht van de evaluatie van het strandbeleid en de door hen geleverde input. Ook wordt het proces gepresenteerd op basis van deze startnotitie, zodat ze weten wanneer ze ongeveer betrokken worden.

11c: Rol van de raad bij participatie

De raad wordt door het proces heen betrokken tijdens het opstellen van het Programma Strand. De raad wordt tussentijds meerdere malen geïnformeerd tijdens raadsinformatieavonden en er is ruimte om een oordeel te vellen tijdens de raadscommissie. De raad wordt geïnformeerd over de participatiebijeenkomsten en kan aanwezig zijn om het verloop van het proces te volgen.

12: Risico's

Gedurende het beleidsvormingsproces kunnen de volgende risico's mogelijk tot vertraging of bijstelling van het project leiden.

Tijd:

Er kunnen (met name) bij de interne organisatie problemen voordoen met beschikbaarheid van mensen en kennis organisatie als externe partners door bijvoorbeeld ziekte, functie-wisselingen of invulling van vacatures. Externe input wordt gevraagd van juni tot september, wat samenvalt met het drukke strandseizoen. Veel stakeholders zijn dan druk met hun bedrijfsvoering.

Maatregel: Tijdige bespreking met de verantwoordelijke wethouder over stagnatie en mogelijke oplossingen. Goede communicatie naar buiten wanneer input gewenst is.

Politieke gevoeligheid:

Veel stakeholders hebben uiteenlopende en tegenstrijdige belangen, wat kan leiden tot moeilijke keuzes.

Maatregel: Aanhouden van het participatieplan, fact-based gesprekken bij gevoeligheden, en zorgvuldige onderbouwing van keuzes.

Delen van informatie:

Onvoldoende communicatie met stakeholders en gemeenteraad kan leiden tot teveel negatieve reacties op de aanpak.

Maatregel: Regelmatige rapportages over voortgang en keuzes aan en gemeenteraad (BOB-methodiek).

Financiën:

Extra kosten voor toeristische analyses kunnen buiten het budget vallen. Daarnaast kunnen bezuinigingen effect hebben op de uitvoering.

Maatregel: Op zoek gaan naar zoveel mogelijk al bestaande data.

13: Hoe wordt omgegaan met de informatie (data)

- Intern hebben leden van de projectgroep toegang tot een gedeelde map, waartoe zij geautoriseerd zijn.
- Extern wordt gewerkt met openbare informatie, die kan per mail gedeeld worden met de betrokken stakeholders.



g e m e e n t e **B E R G E N**

- Een apart dashboard op ikdenkmeeverbergen.nl houdt stakeholders op de hoogte.